

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСЛККИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

**Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Г. О. Бірта
(підпис)

Г. О. Бірта
(ініціали, прізвище)

«03» вересня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Декларування товарів»

освітня програма «Експертиза та митна справа»

спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

галузь знань 07 Управління та адміністрування

ступінь вищої освіти бакалавр

Робоча програма навчальної дисципліни «Декларування товарів» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи

Протокол від «03» вересня 2021 року № 1

Укладач: Кириченко О. В., доцент кафедри ТБЕМС, к.т.н.

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Експертиза та митна справа» спеціальності
076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність ступеня бакалавр

Кири О. В. Кириченко
(підпис) (ініціали, прізвище)

« 03 » вересня 2021 року

ЗМІСТ

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни.....	4
Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання.....	4
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни.....	5
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни.....	9
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів.....	14
Розділ 6. Інформаційні джерела.....	15
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни.....	16

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Декларування товарів»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити:</i> «Основи митної справи», «Митне регулювання» <i>Постреквізити:</i> «Проектне навчання з Декларування товарів»	
Мова викладання	українська	
Статус дисципліни – обов'язкова		
Курс/семестр вивчення	4 курс / 8 семестр	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	4 кредити / 2 модулі	
Денна форма навчання:		
Кількість годин: – загальна кількість: 1 семестр -, 2 семестр 120.		
- лекції: 16		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 32		
- самостійна робота: 72		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): екзамен		
Заочна форма навчання		
Кількість годин: – загальна кількість: 1 семестр -, 2 семестр 120.		
- лекції: 1 семестр -, 2 семестр 8.		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 1 семестр -, 2 семестр 6.		
- самостійна робота: 1 семестр -, 2 семестр 106.		
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): 1 семестр -, 2 семестр екзамен		

Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни «Декларування товарів» – Формування у студентів цілісної системи компетентностей, що стосуються правового регулювання митно-брокерської діяльності на ринку митних послуг, досягнення студентами розуміння значення і ролі митного тарифу в регулюванні зовнішньоекономічної діяльності, захисту внутрішнього ринку країни від іноземної конкуренції.

Завдання:

- засвоєння студентами найважливіших понять і категорій законодавства України у сфері державної митної справи, які регламентують порядок декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення в різних митних режимах;

- розвиток у студентів уміння використовувати відповідне програмне забезпечення для здійснення процедури декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення.

Таблиця 2 – Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач (загальні, спеціальні)	Програмні результати навчання
<p>K06 (ЗК06). Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>K26 (СК 14). Здатність використовувати сучасні технічні засоби, інформаційно-комунікаційні технології, прикладне програмне забезпечення галузей митної справи у професійній діяльності.</p> <p>K27 (СК 15). Здатність використовувати методи митно-тарифного і нетарифного регулювання для виконання та контролю зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів ринку.</p> <p>K28 (СК 16). Здатність застосовувати на практиці законодавство України щодо митного декларування товарів, що переміщуються через митний кордон України, використовувати професійні права та обов'язки митного брокера.</p>	<p>ПР05. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.</p> <p>ПР19. Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм.</p> <p>ПР22. Знати сучасні технічні засоби, інформаційно-комунікаційні технології, прикладне програмне забезпечення галузей митної справи.</p> <p>ПР24. Знати порядок митного контролю та митного оформлення товарів, що перетинають митний кордон України; послідовність операцій при декларуванні товарів; характеристику митних режимів, що застосовуються при митному оформленні товарів і транспортних засобів.</p>

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Процедура декларування та її забезпечення

Тема 1. Загальні положення щодо процедури декларування.

Поняття процедури декларування. Роль декларування у виконання митних формальностей, необхідних для випуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення. Міжнародні стандарти у галузі гармонізації митних процедури. Імплементация міжнародних стандартів спрощення та гармонізації митних процедур в Україні. Гармонізація митного законодавства України відповідно до міжнародних вимог та стандартів.

Основні нормативно-правові акти, що регламентують питання декларування в Україні. Сутність і порядок здійснення декларування. Місце декларування. Строки декларування. Перелік відомостей, що підлягають внесенню до митних декларацій.

Інформаційне забезпечення митного оформлення товарів і транспортних засобів комерційного призначення. Електронне декларування – етапи становлення та перспективи розвитку на сучасному етапі. Порядок електронного декларування товарів.

Тема 2. Підприємницька діяльність з надання митних послуг.

Послуги в митній сфері як інструмент державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Правовий статус митних посередників в Україні. Декларанти і митні брокери – визначення понять. Обов'язки, права та відповідальність декларанта та уповноваженої ним особи. Агент з митного оформлення. Представник митного брокера.

Митна брокерська діяльність. Організаційні та кваліфікаційні вимоги до провадження посередницької діяльності митних брокерів. Критеріями, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження діяльності митного брокера.

Реєстр митних брокерів. Порядок подання та розгляд заяв щодо провадження митної брокерської діяльності, а також надання. Порядок переоформлення, анулювання чи зупинення дії дозволу на провадження митної брокерської діяльності. Державний нагляд (контролю) за діяльністю митних брокерів у частині дотримання ними вимог законодавства у сфері державної митної справи. Правове регулювання взаємовідносин митного брокера з особою, інтереси якої він представляє.

Тема 3. Програмне забезпечення для декларування товарів суб'єктами ЗЕД.

Програмне забезпечення митного брокера. Основні програмні комплекси для декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що використовуються на території України.

Програмний комплекс MD Office – опис, функціональні можливості, конфігурація, завантаження оновлень. Робота у програмному комплексі MD Office – робота з типами нормативних документів; формування довідки за структурою коду УКТЗЕД; розрахунок митних платежів (без створення митної декларації); робота з орієнтовною ціною інформації по товарам, створення довідників. Налаштування та особливості роботи по системі електронного декларування в MDOffice.

Програмний комплекс QD Professional – опис, функціональні можливості, структура додатка, особливості роботи по системі електронного декларування.

Тема 4. Облік осіб, які здійснюють операції з товарами

Порядок взяття на облік осіб, які здійснюють операції з товарами. Реєстр осіб, які здійснюють операції з товарами. Порядок формування та використання облікового номера. Внесення змін до облікових даних осіб, які здійснюють операції з товарами. Зняття з обліку осіб, які здійснюють операції з товарами. Надання витягів та оприлюднення відомостей з Реєстру осіб, які здійснюють

операції з товарами. Формування картки обліку особи, яка здійснює операції з товарами з використанням програмного комплексу MD Office.

Модуль 2. Митні формальності та декларування товарів

Тема 5. Використання митних декларацій, на підставі яких декларуються товари, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України

Форми письмового декларування. Форми митних декларацій. Митна декларація на бланку єдиного адміністративного документа. Митна декларація CN 23. Митна декларація CN 22. Митна декларація М-16.

Види митних декларації. Митна декларація, заповненої у звичайному порядку. Попередня митна декларація. Періодична митна декларація. Тимчасова митна декларація. Додаткова декларація.

Оформлення митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа. Форми митної декларації: МД-2, доповнення форми МД-6, додаткові аркуші форми МД-3, специфікація форми МД-8. Митна декларація на паперовому носії. Електронна митна декларація.

Порядок підтвердження відомостей про вивезення товарів за межі митної території України. Повідомлення про фактичне вивезення товарів.

Порядок внесення змін до митної декларації, її відкликання та визнання недійсною. Зміни до митної декларації на паперовому носії. Зміни до електронної митної декларації. Аркуш коригування.

Тема 6. Виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа

Загальні положення щодо виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації. Документи, що застосовуються при виконанні митних формальностей за митною декларацією.

Виконання митних формальностей за митною декларацією, заповненою у звичайному порядку. Реєстрація митної декларації. Перевірка митної декларації. Прийняття митної декларації для оформлення. Відмова у прийнятті митної декларації для оформлення. Оформлення митної декларації. Призупинення митного оформлення. Передавання митної декларації до спеціалізованого підрозділу. Проведення митного огляду. Завершення митних формальностей за митною декларацією.

Особливості виконання митних формальностей за попередньою митною декларацією. Унесення змін або відкликання митної декларації. Оформлення картки відмови.

Тема 7. Заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа

Технічний опис бланків єдиного адміністративного документа. Накреслення та кеглі бланків. Кольорове маркування бланків єдиного адміністративного документа.

Порядок заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа. Основні положення, що стосуються заповнення

граф МД. Заповнення граф МД декларантом. Заповнення граф МД митним органом. Порядок унесення відомостей та оформлення доповнення. Розподіл аркушів МД на паперовому носії. Застосування специфікації.

Поняття партії товарів. Випадки складання кількох МД на одну партію товарів та однієї МД на кілька партій товару.

Заповнення граф митних декларацій при розміщенні товарів у митні режими експорту, реекспорту, переробки за межами митної території України, тимчасового вивезення та розміщення українських товарів у митні режими митного складу, вільної митної зони, безмитної торгівлі.

Заповнення граф митних декларацій при розміщенні товарів у митні режими імпорту, реімпорту, переробки на митній території України, тимчасового ввезення, знищення або руйнування, відмови на користь держави та розміщення іноземних товарів у митні режими митного складу, вільної митної зони, безмитної торгівлі.

Заповнення граф МД при декларуванні товарів, що переміщуються митною територією України транзитом.

Тема 8. Письмове декларування товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами для особистих, сімейних та інших потреб, не пов'язаних з провадженням підприємницької діяльності.

Загальні положення щодо правил заповнення, подання та використання митної декларації для письмового декларування товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами для особистих, сімейних та інших потреб, не пов'язаних з провадженням підприємницької діяльності. Порядок заповнення граф декларації громадянином.

Документи, що подаються разом з митною декларацією для письмового декларування товарів для митного контролю та митного оформлення товарів громадянином або уповноваженою особою залежно від мети переміщення, виду транспорту, найменування товару, способу переміщення та інших факторів, що впливають на митні процедури.

Особливості заповнення та використання декларації при вивезенні товарів, не пропущених через митний кордон України при їх увезенні. Особливості використання митної декларації при вивезенні громадянами-нерезидентами товарів, придбаних на території України на суму ввезеної іноземної валюти, за умови подання відповідних документів.

Розділ 4 Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4.1 – Тематичний план навчальної дисципліни «Декларування товарів» для студентів денної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Процедура декларування та її забезпечення					
Тема 1. Загальні положення щодо процедури декларування. 1. Митне оформлення 2. Процедура декларування 3. Електронне декларування 4. Декларанти	2	Загальні положення щодо процедури декларування Інформаційне забезпечення митного оформлення товарів і транспортних засобів комерційного призначення. Порядок електронного декларування товарів.	4	Підготувати доповіді на теми «Роль декларування у проведенні митного оформлення товарів та транспортних засобів», «Перелік відомостей, що підлягають внесенню до митних декларацій».	9
Тема 2. Підприємницька діяльність з надання митних послуг. 1. Митна брокерська діяльність 2. Організаційні та кваліфікаційні вимоги до провадження посередницької діяльності митних брокерів 3. Агент з митного оформлення	-	Ознайомлення із порядком функціонування підприємств, що здійснюють декларування товарів Вивчення порядку організації, прав та обов'язків підприємств, що здійснюють декларування товарів	4	Підготувати доповіді на теми «Правове регулювання діяльності митних брокерів та їх представників», «Правове регулювання взаємовідносин митного брокера з особою, інтереси якої він представляє».	9
Тема 3. Програмне забезпечення для декларування товарів суб'єктами ЗЕД. 1. Програмне забезпечення MD Office 2. Програмне забезпечення QD Professional	2	Ознайомлення з інтерфейсом програм, що використовуються для декларування товарів Вивчення програмного забезпечення, що використовується при декларуванні товарів	6	Підготувати доповіді на теми «Переваги та недоліки декларування з використанням програмного забезпечення MD Office», «Переваги та недоліки декларування з використанням програмного забезпечення QDPro».	9
Тема 4. Облік осіб, які здійснюють операції з товарами. 1. Порядок обліку осіб, які здійснюють	-	Облік осіб, які здійснюють операції з товарами Порядок формування та використання облікового	2	Підготувати повідомлення про реєстр осіб, які здійснюють операції з товарами	9

операції з товарами 2. Порядок заповнення граф картки обліку особи, яка здійснює операції з товарами		номера. Внесення змін до облікових даних осіб, які здійснюють операції з товарами. Зняття з обліку осіб, які здійснюють операції з товарами. Надання витягів та оприлюднення відомостей з Реєстру осіб, які здійснюють операції з товарами.			
Модуль 2. Митні формальності та декларування товарів					
Тема 5. Використання митних декларацій, на підставі яких декларуються товари, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України. 1. Форми письмового декларування 2. Види МД 3. Оформлення МД на бланку єдиного адміністративного документа 4. Порядок внесення змін до МД, її відкриття та визнання недійсною	2	Оформлення МД на бланку єдиного адміністративного документа Вивчення чинних нормативно-правових актів, що регламентують порядок заповнення граф митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа. Форми митної декларації: МД-2, доповнення форми МД-6, додаткові аркуші форми МД-3, специфікація форми МД-8.	2	Підготувати повідомлення про електронну митну декларацію.	9
Тема 6. Виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа. 1. Загальні положення щодо виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням МД 2. Документи, що застосовуються при виконанні митних формальностей за МД 3. Подання МД	-	Виконання митних формальностей за митною декларацією, заповненою у звичайному порядку Реєстрація митної декларації. Перевірка митної декларації. Прийняття митної декларації для оформлення. Відмова у прийнятті митної декларації для оформлення.	2	Підготувати доповіді на теми «Практичні аспекти заповнення окремих граф МД (включаючи всі підрозділи)», «Проблемні питання, що виникають при заповненні МД».	9

Таблиця 4.2 – Тематичний план навчальної дисципліни «Декларування товарів» для студентів заочної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Процедура декларування та її забезпечення					
Тема 1. Загальні положення щодо процедури декларування. 1. Митне оформлення 2. Процедура декларування 3. Електронне декларування 4. Декларанти	2		-	Підготувати доповіді на теми «Роль декларування у проведенні митного оформлення товарів та транспортних засобів», «Перелік відомостей, що підлягають внесенню до митних декларацій».	13
Тема 2. Підприємницька діяльність з надання митних послуг. 1. Митна брокерська діяльність 2. Організаційні та кваліфікаційні вимоги до провадження посередницької діяльності митних брокерів 3. Агент з митного оформлення	-		-	Підготувати доповіді на теми «Правове регулювання діяльності митних брокерів та їх представників», «Правове регулювання взаємовідносин митного брокера з особою, інтереси якої він представляє».	13
Тема 3. Програмне забезпечення для декларування товарів суб'єктами ЗЕД. 1. Програмне забезпечення MD Office 2. Програмне забезпечення QD Professional	2		-	Підготувати доповіді на теми «Переваги та недоліки декларування з використанням програмного забезпечення MD Office», «Переваги та недоліки декларування з використанням програмного забезпечення QDPro».	14
Тема 4. Облік осіб, які здійснюють операції з товарами. 1. Порядок обліку осіб, які здійснюють операції з товарами 2. Порядок заповнення граф картки обліку	-		-	Підготувати повідомлення про реєстр осіб, які здійснюють операції з товарами	13

особи, яка здійснює операції з товарами					
Модуль 2. Митні формальності та декларування товарів					
Тема 5. Використання митних декларацій, на підставі яких декларуються товари, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України. 1. Форми письмового декларування 2. Види МД 3. Оформлення МД на бланку єдиного адміністративного документа 4. Порядок внесення змін до МД, її відкликання та визнання недійсною	2		-	Підготувати повідомлення про електронну митну декларацію.	13
Тема 6. Виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа. 1. Загальні положення щодо виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням МД 2. Документи, що застосовуються при виконанні митних формальностей за МД 3. Подання МД 4. Виконання митних формальностей за МД, заповненою у звичайному порядку	-		-	Підготувати доповіді на теми «Практичні аспекти заповнення окремих граф МД (включаючи всі підрозділи)», «Проблемні питання, що виникають при заповненні МД».	14
Тема 7. Заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа. 1. Технічний опис	2	Оформлення митної декларації у митному режимі експорт Створення митних декларацій у митному режимі експорт за	2	Підготувати доповіді на теми «Особливості заповнення граф митної декларації у режимі імпорту», «Особливості	13

<p>бланків єдиного адміністративного документа</p> <p>2. Порядок заповнення МД на бланку єдиного адміністративного документа</p> <p>3. Заповнення граф МД</p>		<p>допомогою програмного продукту MD Declaration.</p> <p>Оформлення митної декларації у митному режимі імпорт</p> <p>Створення митних декларацій у митному режимі імпорт за допомогою програмного продукту MD Declaration</p>	4	заповнення граф митної декларації у режимі експорту».	
<p>Тема 8. Письмове декларування товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами для особистих, сімейних та інших потреб, не пов'язаних з провадженням підприємницької діяльності.</p> <p>1. Загальні положення щодо правил заповнення, подання та використання митної декларації для письмового декларування товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами для особистих, сімейних та інших потреб</p> <p>2. Порядок заповнення граф декларації громадянином</p>	-		-	<p>Підготувати доповідь на тему «Особливості використання митної декларації при вивезенні громадянами-нерезидентами товарів, придбаних на території України на суму ввезеної іноземної валюти, за умови подання відповідних документів».</p>	13

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Таблиця 5 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Модуль 1 (теми 1-4): відвідування занять (6 балів); обговорення матеріалу занять (4 бали); виконання навчальних завдань (8 балів); завдання самостійної роботи (4 бали); тестування (4 балів); поточна модульна робота (4 бали)	30
Модуль 2 (теми 5-8): відвідування занять (6 балів); обговорення матеріалу занять (4 бали); виконання навчальних завдань (8 балів); завдання самостійної роботи (4 бали); тестування (4 балів); поточна модульна робота (4 бали)	30
Екзамен	40
Разом	100

Таблиця 6 – Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Дуже добре
74–81	C	Добре
64–73	D	Задовільно
60–63	E	Задовільно достатньо
35–59	FX	Незадовільно з можливістю проведення повторного підсумкового контролю
0–34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни та проведенням підсумкового контролю

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні

1. Основи зовнішньоекономічної діяльності : підручник / О. П. Гребельник. – 5-те вид., перероб. та допов. ; Університет ДФС України. Ірпінь : 2019. 410 с.
2. Про Митний тариф України: Закон України від 19.09.2013 № 584-VII. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/584-18#Text>.
3. ІНКОТЕРМС 2010 (Incoterms 2010) (дата введення в дію: 1 січня 2011 р.). Режим доступу : <http://www.utsb.kiev.ua/ukr/hlosariy/677-inkoterms.html>.
4. Митний кодекс України : Закон України № 4495-VI від 13.03.2012 р. Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4495-17/conv>.
5. Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій: Постанова Кабінету міністрів України від 21 травня 2012 р. № 450. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/450-2012-%D0%BF>.
6. Про виконання митних формальностей відповідно до заявленого митного режиму: Наказ Міністерства фінансів України від 31.05.2012 № 657. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1669-12>.
7. Про затвердження Положення про пункти пропуску через державний кордон та пункти контролю: Постанова Кабінету міністрів України від 18 серпня 2010 р. № 751. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/751-2010-%D0%BF>.
8. Про затвердження Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів): Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 06.09.2001 № 201. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0833-01>.
9. Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на

бланку єдиного адміністративного документа: Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 631. Режим доступу :<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1360-12>.

10. Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа: Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 651. Режим доступу :<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1372-12>.

11. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України № 959-ХІІ від 16.04.1991 р. Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.

12. Дистанційний курс «Декларування товарів». URL: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2186>.

Додаткові

1. Incoterms® 2010 [Електронний ресурс] – Режим доступу: програмний продукт MD Explorer.

2. Генеральна Угода з тарифів і торгівлі 1994 року : Угода СОТ від 15 квітня 1994 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: програмний продукт MD Explorer.

3. Угода про застосування статті VII Генеральної Угоди по тарифам та торгівлі 1994 року : Угода СОТ від 15 квітня 1994 р [Електронний ресурс] – Режим доступу: програмний продукт MD Explorer.

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Пакет програмних продуктів Microsoft Office, MD Office (MD Info, MD Explorer, MD Declaration)